

Poema o Agnez

Danas je Agnez
odlučila ne misliti
ili barem prolaziti mislima
kroz oluju.

Vidi:
prašina je zapeglala
crveni zid.
Ako sunce prošara sjenom
vidjet će uskoro svaku prugu

Nekoliko kapi kave u šalici,
strese se drška porculana
i mrvice keksa i kaše od jabuke
podsjećaju na majčine nježnosti
i ruke prašnjave od pepela.

Može li ovako ostati?

Dan kojeg ne može započeti
prede zoru oko nje,
mota se u isparici oko divana.
Tremor i nesklad započinje
prvim korakom
u sobi malog Ivana.

Agnez misli da vidi sumaglicu
i da vidi kolijevku
i psa do ulaza
i kroz oštećen fokus
lomi sliku.

Dijete ne diše.
iščezla je granica.

Sada samo
trag kave vidi u
bijeloj posteljini
sipajući tekućinu preko rubova šalice.
Osjeća vrelinu
koža se rumeni
i vrč se u paru prelama.

Ispušta čajnik,
udarci u pod.
Zora se oko porculana savila.
Agnez kleči uz
krhotinu i bol
i ne razlikuje sebe

Poeme o 63 žene (radni naslov: Tajna uklesanih imena)

od polupanih ornamenata.

Kroz oštećen fokus,
u tom chiaroscuro dimu,
ona skuplja
glasove mrtvog djeteta,
a vani se sunce propinje na prste;
užareni starac i voajerski pas.

Usahla bi sva tuga
u pozadini sobe
kad mogla bi disati
miris postelje,
vlažnu glavicu
ukradenog djetinjstva.

Poema o Alemki

Pišući ti iz zatvora,
znao sam da ne mogu
ispisati riječi prekopenih brazda
što sam ih zaorao u sebi
njegujući tijelo,
ali mučeći dušu sitnim strahovima.

Smijat ćeš se mojem pismu
što otkriva primarnu nepismenost,
ali u dubini uha,
noću,
kad glazba u mozgu začne,
preslušavam svaku tvoju riječ
ostavljenu mi prije mnogo godina.
Tada sam te shvaćao
kao vlastitu igračku
s kojom uspoređujem tuđe zvečke.

U tu hrid udaram, Alemka,
kao što bih nekad nasrnuo na tebe
poslije plesne subote
u kojoj si jurišala poput srne
spremna zavitlati
sve grane mladih breza i žutih forzicija.

Zarinuo bih ti zube u trbuh.
Ti si sasvim otekla
kao sicilijanska naranča
i grizao bih kroz žufku koru
do tvog srca
narančastih zalizaka.

Mogli smo biti sretni,
u krvi nam teku slične
nemirnice;
laso u mojim rukama
a ti, strastvena kobila
divljih flamanskih travnjaka.

Utrnuo bih svijeću na ulazu
uz tvoju ložnicu,
priljubio uši i ruke,
tutnjao ti odabranu suitu,
u aorti začinjao udah
strujom slao u mozak sliku
svojih noćnih preslušavanja.

Alemka, možeš li doći?

Sjene se po rešetkama uparaju
i zastaju do vrata bića
s dvadeset prstiju na nogama
koja mi kažu
da ne vladam situacijom.
No, Alemka, oni su šljam.

U ušima zaglušujem prizor
još si crvena skroz do njedra,
iscrtavam ti cvjetice jasmina
svježom krvlju preko butina.
Preslušavam samog sebe
uz bariton pjevača s radija,
mačak prolazi tepihom do mene
uvija rep između tvojih koljena.
Preslušavanje tvojih riječi
ostavljenih mi
pred obraz
a ja ih ignoriram gordošću planina;
miris tuberoze
i divljih bijelih cvjetova
Alemka, tvoj miris kod zapešća.

Možeš li ipak doći?

Usisati me s malo milosti
u svoj tobolac mlade ličinke.
Smrti si zasigurno objasnila
koliki je ona prived
i da joj preostaje preslušavanje
tvojih riječi u ušima
noću, kad drhte noćni leptiri
jer ti si im krilca dizajnirala
i obojila žilice prstićima.

Poema o Berti

Sjela je Berta
široko postavivši koljena
da može osušiti pregaču
što ju je netom
zalila prljavom vodom
s hrastovih dasaka
gazdinskog salona.

Ugledala je na stolu
čokoladne kuglice
napravljene jutros
za rođendan
gospodičića.

Nakrivila se prema ulazu
da provjeri ima li koga
i zatim izvukla kuglicu
mjereći kroz tri treptaja
je li narušila stožac
slatkoga boga.

Glađu onih što oskudijevaju
i u malo brašna, čaja
i za juhu zelenoga.
Progutala je
umalo i vlastito nepce
od straha i žudnje
slatkoće zabranjenoga.

Berta je pružila ruku
prema još jednoj
lađici rajskog
a zapravo zemaljskoga
kad začu lupanje
stubišta
i ustukne:
*Opet ždereš
marš, mrcino,
gubi se prašino s poda!*

Berta je već jurila niz toranj
koji se vezao na izlaz u vrt
i umakla krpi iz kante
pune pepela
što se zavijorila nad njom
kao oktopus.

Zlurado se nasmije
i izbací kukove
*i povikne prema zidu:
Ne možeš ni potrčati,
stara babetino,
salo bi te saplelo
po podu ...
baš se veselim!*

Tako se smije
tanku kosu steže u rep
i juri prema vrtu
gdje će do večeri plijeviti.

Razmišlja o luku, mladom luku,
dragoljubu uz mrkve i
provjerava flance rajčica
pa ih rukama dijeli.
Šapuće u bradu psovku
pa molitvu
za redom.
Uštípnje se za obraz
u nekom tiku kao po nalogu
i učini se
kao da pleše trokorak.

Suhe ruke i vene
veže s glistama i zemljom
u maloj bari
ignorira noć
što prerano stiže
i zemljom stalno briše
nos balavi.

U potpuni mrak već
znani glas ju opet budi:
*Jesi li oprala donje stubište,
mrcino lijena ... Uh, kad te sredim ...
Berta ostavi*
motičicu i kantu
i juri u bunar da pograbi vode.

Studena voda joj orosi
ruke i vrat, poprska sve
do drhtavoće,
zaljulja se kanta na površini vode
i Berta zagradi zvijezde
i desni dio lica
nasmije se u vodu
pa ponovi
ispuštajući kablove vode.

Poeme o 63 žene (radni naslov: Tajna uklesanih imena)

Smije se zvijezdama
u jednom dahu,
a mjesec se podbočio uz rub
i miluje joj obrve i naušnicu
s lijeva
i misli si:
za koga su zvijezde ove
nego za Bertu što
grabi ih gladno u vodu
i ponovno gura dolje
misleći da ih spušta u bezdan.

Poema o Erni

U večerje prvog rata
u porušenoj zgradi
kroz riblje mreže
dijelom prekrivena ribičkim čamcem
krala si cjelove pripitom žandar.

Malinama nazivala si njegove usnice,
opajala trenutak
zamišljenim likerom.

U porušenom gradiću
lutali su danima
stanovnici lokalne ludnice
preuzimajući život
osakaćen topovskim nebom.

Ostalo je svega šest sati
do rušenja jedinog mosta.
Ti si odlučila to vrijeme spasiti
otapajući mušku napetost
u pauzi vandalskog posta.

Kraljevi i pomahnitale princeze
plesale su ulicom .
Neki od njih izvadili su uredne lepeze
s motivom japanskih vrtova
i piranjama napučenim bazenom.

Između djelovanja
i prešutne anamneze,
ti si odabrala
ne činiti ništa.

Tijelom si svojim
zarobila sve teze i antiteze
i odlučila umirati u zanosu.

Žandar je ošišao svoje brkove
po modi toga rata
i legao pod čamac
zagrijan sjenom
ljubičastog bika
što si ga nacrtala
na balkonska vrata.

Između mrtvih
i onih koji će poginuti uskoro
vaš čamac će otplutati
naglavce.

Poeme o 63 žene (radni naslov: Tajna uklesanih imena)

Zaljubljat će ga dramska družina
veselih baštinika umobolnice u rasulu
glumeći more i nabujale pravce.

Kako se ništavnim
u tren stvore
civilizacijski nanosi
privednog reda i organizacije,
ljubičasti bikovi i zelene kapice
potope u tren
građansku idilu.

Ljudski život
rijetko,
doista rijetko,
zaslužuje rukavice.
Erna, ti si ih šivala
zamišljenom svilom
i ljepilom za nebo
skupljajući oblake
na ruke
kao čaše
u njedra konobarice.

Poema o Justini

Zakoračila je u blato;
između dva ureza kola
povukla svoju haljinu
ispod male petice.
Torbe su je povukle u stranu
točno na zeleni travnjak.

Na dvorištu je stajao dječak
u crvenim kratkim hlačama
i stiskao veliku
šljivu bisticu u mali dlan.

*Znate li kako se zove pleme
koje na uši objesi utege?
Kikuyu.*

Justina je podigla glavu,
protrljala blatom umočene
dijelove oko koljena,
nasmijala se dječaku.

Ti si vrlo obaviješten mladić.

Pružio joj je šljivu
u dlan

Dođite.

Justina je zastala na pragu

Ako nešto nazivamo mirom,
moramo ga znati prihvatiti
kad ga opsjedamo
mjera nije zajamčena.

Uronila je glavu u jastuke,
zatutnjao je vlak kroz čipku šifona.
Armstrongov glas kroz
paru iz kablića kraj ovratnice.

Kad uroni ruke u lavor
bit će nježna i svilena
od snova.

Vi biste mogli biti moja majka.

Na stepeništu ju je
prenuo dječak s ulice.

Poeme o 63 žene (radni naslov: Tajna uklesanih imena)

*Ona ima boje biskvitnih mrvica
od čokolade.
Miriše (kao ona)
na mimozu*

Justina klizne niz hodnik.

*Večera je u 20. budite uredni.
Sutra započinjete u 6.*

Dječak je već u 5 stajao
pred bolničkim ulazom.
Justina ga je okrnula
pogledom kao žarom.

U sobi pacijent, bubreg za mučnine,
stetoskop ovješten na zidu
škare, vata i malo zrcalo.

*Vi biste mogli biti moja majka
ona je dodirivalo to zrcalo.
Mirišete na ubranu mimozu
i imate nešto ružičasto
kao teglica sa ciklamom.*

*Ovdje su
čekaju vas
Justina, divno da ste stigli.*

Tiho se naklonila
na ulazu cijeloj sviti

Pa krenimo,
provedite me zgradom.

*Vi biste mogli biti majka
imate ruke bijele poput soli.
Ujutro bi moj san
skrivao disanje,
ja bih sanjao trešnje
penjao se da vas ulovim.*

Justina zatvara vrata ambulante,
no dječak i dalje uporno stoji.

*Vi biste mogli,
a znam da znate
ljubiti plodove koje nitko ne voli.*

Poema o Karolini

Iz kuće je toga ljeta
otpratila
dva posmrtna kovčega.

Ružičnjak
posivio na
starim tapetama
kupljenim u Moravskoj
još kad je ona bila djevojčica
stisnuo se u cvijeće
s kifožom
svaki puta kada bi rubovi ljesova
gurali preuski hodnik

Kao i kod poroda
smrt je odabrala uske kanale
sipajući oko sebe
materijalne tragove
sirove žurnosti
zareze odlazaka
znamenje za žive
da stvar je konačna
... jer Netko je prolazio tu
a sada ga nigdje nema.

Karolina je pospremala
ormariće i stolove u hodniku
satima brišući
stare škare
zaražene rđom,
ventile za radijatore,
nastavke nepoznatih cijevi,
velike čavle,
dugmad s kišnih kabanica,
arsenal zavojnica špage
i nepoznatih predmeta.

Za mrtvima ne ostaje samo
iznošena odjeća,
rupičaste čarape
i preveliko donje rublje.
Njihov trag je i kratki spoj
električnih krugova
i miris taljenja voska,
palež pruća
i divlja trešnja posađena
kod pruge.

Ako je ljeto zamašnjak boli,
može li ona ishlapati u vrućini
poludjelog sunca.
Može li taj život ove jasne
izjedajuće boli
ispržiti onaj dodir nerva
koji prenosi krik
od mozga do srca?

Karolina je stajala satima
pred kućom i naizgled
promatrala svijet oko sebe.
Ni slika, ni ton,
ni udah, ni miris
nisu dodirivali trag njene sjene.

Postoji to bivanje
o kojem se ne zna mnogo
koje te zagrabi
kao metalna kanta
crnu površinu bunara
i nosi te trenutak.
Ti se uspinješ za njom
na rub zdenca
no
ne znaš,
jesi li voda
kanta,
uže
ili mahovina
na bunaru
no
pratiš.

Karolina je ronila
to žaljenje žudnju,
vapijanje za otežim dijelom
tijela i prihvaćanja sebe
i taj bi teret nezgrapno
navlačila
kao neko krzno
štiteći se od dana
o kojima ništa ne zna.

Koliko je životnih stanica
potrebno da se sagradi dio tijela
prerezan i zakopan dva metra
u dubinu od pokreta zjene?

Poeme o 63 žene (radni naslov: Tajna uklesanih imena)

Odijevati tugu,
plesti prazninu,
živjeti onostrani labirint,
tražiti tok rijeke
naprasno zaveden.

Poema o Tonki

Jasno ću ti odgovoriti
na nikada postavljeno pitanje:
Ja sam te trebala roditi.

Pripremala sam za tebe
postelju za previjanje,
ali netko te rodio prije
ili još lutaš uz kombinacije
i ti i ja ne dodirujemo srce uz srce,
ti i ja promatramo se nevjesto.

Upirala sam pogled u pijesak,
promatrala nebo pred noć;
u svojoj sitnosti previdjela trenutak
i nestala si mi kroz prste u tajnosti.

Zvala bi se Tonka.
Zamišljala sam da tako
ljubav se tali
i najdublje ostaje u svojim bojama
kao ton propuštene skladbe.

Bila bi leptirica.
Sreća jednoroga.
Bila bi sunce što hoda.
Bila bi radostrašće.

Tako sam mislila da bi trebalo biti
no, svi mi mislimo
da smo veći od onoga što vidimo
u ogledalu da jesmo.
Trebala si izniknuti iz najveće ljubavi,
a one su me mimoilazile
prepune surogata i smoga.

Trebala sam te roditi, Tonka.
Zaboga, žene su tisućljećima
rađale šutke
bez ljubavi
ponekad same
i bez boga.

Oprosti, što kompliciram,
ali htjela sam najbolje
islužila sam se u želji
i izbjegavanju krivih razloga
no, to mi nije dovelo tebe
i sad zamišljam da si

preko ruba ambisa,
Još si prašina
i tiha mogućnost
što lebdi svemirskim platnom
obješenim na krivu stranu,
I znaj, ove oči
vide tvoje jagodice.
Svojim kapcima
zatvaram ti zjenice
čekam da narasteš
da ti stanem u šaku.